

Pärnu maakonnas, Pärnu linnas, Kavaru külas, Kase kinnistu (katastriüksus 82603:004:0191) eraldisel 9 veerraie ja eraldisel 16 aegjärgse raie keskkonnamõju hindamise algatamata jätmine

1. OTSUSTUS

Lähtudes osaühing Priimo Mets volitatud esindaja Jaan Puusti 04.06.2024 esitatud metsateatistest, võttes aluseks keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 3 lõike 1 punkt 2, § 6 lõike 2 punkt 22 ja lõige 4, § 9 lõige 1, § 11 lõiked 2 ja 8¹, metsaseaduse § 41 lõige 8¹ ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhinnang, täpsustatud loetelu“ § 1 lõige 1 ja § 15 punkt 8 ning keskkonnaministri 16.08.2017 määruse nr 31 „Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded“ **otsustab Keskkonnaamet:**

1.1. Jätta algatamata Kase kinnistu eraldisel 9 veerraie ja eraldisel 16 aegjärgse raie keskkonnamõju hindamine (KMH).

1.2. Kavandatud raie registreerimisel arvestada järgmiste keskkonnameetmetega:

1.2.1. Kavandatavad raiealad eraldistel 9 ja 16 asuvad ranna piiranguvööndis. Eraldis 16 kattub osaliselt ka veekaitsevööndiga. Veeseaduse § 118 lõike 1 kohaselt on veekaitsevööndi eesmärk vältida veekogu kalda või ranna erosiooni või hajuheidet. Tulenevalt veeseaduse § 119 punktist 2 ning keskkonnaministri 11.08.2017 määruse nr 28 § 4 lõikest 2 tuleb raietööde tegemisel järgida järgmiseid tingimusi ja soovitusi:

Veekaitsevööndis on keelatud:

- 1. Raidmete jätmine veekaitsevööndisse ja veekogusse**
- 2. Mootorsõidukitega kallaste kahjustamine, veekogust läbisõitmine ja rööbaste tekitamine**

Soovitus: veekaitsevööndis raiuda ennekõike neid surnud ja vigastatud puid, mis võivad vette kukkudes veekogu veevoolu takistada.

1.2.2 Metsa majandamise eeskirja § 5 lõige 4 kohaselt võib veerraiel raiuda lageraie korras langi servast kuni metsa keskmise kõrguse laiuse riba. Lagedaks raiutud riba kõrval võib raiuda üksikpuid või häile puistu kõrguse laiuselt nii, et täius ei langeks alla 50%.

1.2.3 Looduskaitseaduse lisa 1 kohaselt on aegjärgse raie esimene järk lubatud raiuda täiuseni 50%.

1.3. Keskkonnauuringud ei ole vajalikud.

Keskkonnamõju eelhindamise otsus avalikustatakse 14 päeva jooksul otsuse tegemisest väljaandes Ametlikud Teadaanded (AT).

2. ASJAOLUD JA ÕIGUSLIKUD ALUSED

2.1. Osaühing Priimo Mets volitatud esindaja Jaan Puust esitas 04.06.2024 Keskkonnaametile metsateatised nr 50001017823 ja 50001021557 Kase kinnistu eraldisel 9 veerraie ja eraldisel

16 aegjärgse raie tegemiseks. Raie eraldisel 9 on kavandatud 1,41 ha suurusel alal, kavandatud raie maht 50 tm ning raie eraldisel 16 on kavandatud 4,37 ha suurusel alal, kavandatud raie maht on 350 tm. Kavandatud tööde ala eraldisel 9 piirneb Tõstamaa loodusala ja Pärnu lahe linnualaga ning looduskaitseaduse kohaselt Tõstamaa maastikukaitseala Kavaru-Perni piiranguvööndiga. Eraldis 16 paikneb Tõstamaa looduslal ja Pärnu lahe linnualal ning looduskaitseaduse kohaselt Tõstamaa maastikukaitseala Kavaru-Perni piiranguvööndis.

2.2. Keskkonnaamet annab KMH eelhindangu selle kohta, kas kavandatavad tegevused on olulise keskkonnamõjuga või mitte ning otsustab KMH algatamise või algatamata jätmise üle (KeHJSi § 3 lõike 1 punkt 2, § 6 lõike 2 punkt 22, § 6¹ lõige 3, § 7 punkt 4, § 9 lõige 1, § 11 lõiked 2 ja 4, metsaseaduse § 41 lõige 8¹ ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ § 1 lõige 1 ja § 15 punkt 8). KMH vajalikkuse üle otsustamisel lähtutakse KMH eelhindangust ja asjaomase asutuse seisukohast (KeHJSi § 6 lõige 2 punkt 22, § 11 lõige 2³). Eelhindang lisatakse KMH algatamise või algatamata jätmise otsusele (KeHJSi § 6 lõige 2 punkt 22, § 11 lõige 4). Keskkonnaamet lähtus otsuse tegemisel KeHJSi § 11 lõikes 2 sätestatud tähtajast.

3. EELHINNANG

Keskkonnaamet annab KMH eelhindangu arendaja esitatud ja muu asjakohase teabe alusel ning lähtudes kavandatavatest tegevustest, asukohtadest ning eeldatavatest keskkonnamõjudest (KeHJSi § 6¹ lõige 3). Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded on KeHJS § 6¹ lg 5 alusel kehtestatud keskkonnaministri 16.08.2017 määrusega nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded”.

3.1. Kavandatav tegevus

3.1.1. Tegevuse iseloom ja maht

Veerraie on kavandatud 1,41 ha suurusel alal, kavandatud raie maht 50 tm. Aegjärgne raie on kavandatud 4,37 ha suurusel alal, kavandatud raie maht 350 tm. Aegjärgse raie ja veerraie eesmärgiks on metsa uuendamine, uue metsapõlve rajamine.

3.1.2. Tegevuse seos asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega ning lähipiirkonna praeguste ja planeeritavate tegevustega.

Kase kinnistu asub Pärnu maakonnas, Pärnu linnas. Kavandatud raied paiknevad 07.03.2008 kehtestatud Tõstamaa valla üldplaneeringuga määratud rohevõrgustiku alal. Planeeringuga ei ole täpsustatud rohevõrgustiku eesmärki ning seatud täiendavaid piiranguid, seetõttu lähtub Keskkonnaamet oma hinnangu andmisel eeldusest, et rohevõrgustiku eesmärk on tagada olemasoleva maakasutusviisi säilimine. Keskkonnaameti hinnangul ei mõjuta kavandatud raied negatiivselt Tõstamaa valla üldplaneeringuga määratud rohevõrgustiku säilimist, toimimist, terviklikkust ja sidusust.

3.1.3. Ressursside, sealhulgas loodusvarade, nagu maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, näiteks loomastik ja taimestik, kasutamine

Kavandatavate tegevuste eesmärk on võimaldada taastuvate loodusressursside (puit) kasutust. Kavandatud veerraie ja aegjärgse raie käigus taastumatuid loodusressursse kasutusse ei võeta.

Metsatöodel metsakaitse (veerežiim, ökosüsteem, pinnas) tagamine on reguleeritud metsa majandamise eeskirja¹ §-s 19 sätestatuga.

3.1.4. Tegevuse energiakasutus

Energiakasutus raietöodel on masinate kütuse tarbimine.

3.1.5. Tegevusega kaasnevad tegurid, nagu heide vette, pinnasesse ja õhku ning müra, vibratsioon, valgus, soojus, kiirgus ja lõhn

Nõuetele vastava tehnika kasutamisel ei kaasne raietöodel saasteainete heidet pinnasesse, vette või välisõhku. Valguse, kiirguse ja lõhnareostust tegevusega teadaolevalt ei kaasne, samuti ei põhjusta tööde läbiviimine norme ületavat vibratsiooni või müra.

3.1.6. Tekkivad jäätmed ning nende käitlemine

Raietöödega ei kaasne jäätmete teket. Metsamajandusjääke ehk raidmeid ei käsitleta jäätmetena.

3.1.7. Tegevusega kaasnevate avariilukordade esinemise võimalikkus, sealhulgas heite suurus

Raietöodel on keskkonnamõju põhjustavate avariide esinemine ebatõenäoline, raietöid teostatakse tehnilistele nõuetele vastavate masinatega.

3.1.8. Tegevuse seisukoht asjakohaste suurõnnetuste või katastroofide ohust, sealhulgas kliimamuutustest põhjustatud suurõnnetuste või katastroofide ohust teaduslike andmete alusel

Raietöödega ei kaasne suurõnnetuste või katastroofide tekke ohtu.

3.2. Kavandatava tegevuse asukoht ja mõjutatav keskkond

3.2.1. Olemasolevad ja planeeritavad maakasutused ning seal toimuvad või planeeritavad tegevused

Kase kinnistu sihtotstarve on 100% maatulundusmaa, maaüksus asub hajaasustuspriirkonnas. Kavandatud veerraie eraldisel 9 piirneb registreeritud lageraietega eraldistel 9 ja 8 (kokku 1,06 ha). Raietega maakasutust ei muudeta, metsamaa kõlvik säilib ja ala jääb jätkuvalt kasutusse metsamaana.

3.2.2. Alal esinevad loodusvarad, sealhulgas maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, nende kättesaadavus, kvaliteet ja taastumisvõime

Raialadel ei esine taastumatuid loodusvarasid. Raialad eraldistel 9 ja 16 asuvad angervaksa kasvukohatüübis ning eraldistel kasvab raieküps halli-lepa puistu.

3.2.3. Keskkonna vastupanuvõime, mille hindamisel lähtutakse märgalade, jõeäärsete alade, jõesuudmete, randade ja kallaste, merekeskkonna, pinnavormide, maastike, metsade, Natura 2000 võrgustiku alade, kaitstavate loodusobjektide, alade, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada, tiheasutusega alade ning kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade vastupanuvõimest

¹ Keskkonnaministri 27.12.2006 määrus nr 88 „Metsa majandamise eeskiri”.

Kavandatud raietest otseselt mõjutatud piirkond on ala, kus raied läbi viiakse. Veerraie ja aegjärgse raie langiga piirnevatel aladel võib esineda ajutisi häiringuid, mis ei mõjuta keskkonna vastupanuvõimet. Raieid kavandatakse metsamaastikus.

Kultuuriväärtusi raiealadel ei leidu.

Kavandatavate tegevuste maa-ala piires puuduvad teadaolevalt sellised alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada.

3.2.4. Inimese tervis ja heaolu ning elanikkond

Tervisemõjud saavad tekkida lähtuvalt mõjuallikast järgmistes valdkondades: müra, vibratsiooni ja välisõhu saastega kaasnevad tervisemõjud, joogivee kvaliteet ja kättesaadavus. Metsakasutusõiguse kitsendused, mis on seatud avalik-õigusliku isiku omandis olevas metsas ja piiramata või tähistamata erametsa kasutamiseks, on sätestatud metsaseaduse §-s 35. Kavandatud raietöödega selliseid mõjusid ei kaasne.

3.3. Hinnang keskkonnamõju olulisusele (mõju suurus, ulatus ja tõenäoliselt mõjutatava elanikkonna suurus, mõju avaldumise tõenäosus ja aeg, mõju tugevus, laad, kestus, sagedus, pöördumus ja piiriülesus)

Alljärgnevalt on toodud kavandatava veerraie ja aegjärgse raie keskkonnamõju olulisuse hinnang koos põhjenduste ja selgitustega.

Kavandatud raiete mõju keskkonnaelementidele:

Kaitse-eeskirja ja LKS järgi on kokku- ja väljavedu keelatud külmumata pinnaselt. Kaitseala valitseja võib seda lubada juhul, kui pinnas võimaldab. Ei kahjusta, kui puidu kokku- ja väljavedu tehakse külmunud pinnaselt või kaitseala valitseja nõusolekul kui pinnas seda võimaldab.

Vesi - raiealadel ei asu veekogusid, seega veekogusid ei mõjutata. Veega seotud Natura kaitse-eesmärke ja muid alal esinevaid veega seotud kaitsealuseid loodusobjekte raietööd ei kahjusta.

Välisõhk ja kliima - kavandatavatel raietel ei ole olulist mõju välisõhule ja kliimale, üksik raie eraldi ei takista kliimaeesmärkide saavutamist.

Maastik ja looduslik mitmekesisus - raied on kavandatud vastavalt kehtivatele õigusaktidele, seega ei mõjuta raied maastikuilmet ega looduslikku mitmekesisust.

Elanikkonnale, inimese tervisele, heaolule ja varale, kultuuripärandile ja kaitstavatele loodusobjektidele ning nende omavahelistele seostele - raiealadel ei ole neid elemente ja kavandatud raied neid ei mõjuta. Raie eraldisel 9 on kavandatud 1,41 ha suurusel alal ja raie eraldisel 16 on kavandatud 4,37 ha suurusel alal, raietööde tegemisel ei suurene ümbruskonna liikluskorrumus. Raietööde mõju on lokaalne, elanikkonda ei mõjuta.

Raiete teostamisel avalduvad võimalikud mõjud eelkõige tööde tegemise ajal. Kavandatud raied on ühekordse lühiajalise mõjuga tegevused, kestusega umbes üks kuu. Raiete teostamise järgselt mõjud pöörduvad - langi uuenemine tagatakse metsaseaduse §-s 24 sätestatud korras. Kavandatavate tegevustega ei kaasne piiriülest mõju.

3.3.1. Mõju Natura 2000 võrgustiku alale

3.3.1.1 Natura 2000 ala kaitse-eesmärgid ja nende kirjeldused

Veerraie on kavandatud Natura 2000 võrgustikku kuuluva Tõstamaa loodusala ja Pärnu lahe linnualaga piirneval alal ning aegjärgne raie asub Tõstamaa looduslal ja Pärnu lahe linnualal.

Alade kaitse-eesmärgid on loetletud Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 korraldus nr 615 „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri“.

Eelhinnangu tulemusel selgub, kas tegevustega võib kaasneda eraldi või koos muude tegevustega eeldatavalt oluline ebasoodne mõju Natura 2000 võrgustiku ala kaitse-eesmärgile. Käesoleval juhul ei ole tegevus otseselt vajalik Tõstamaa maastikukaitseala ega Tõstamaa loodusala ja Pärnu lahe linnuala kaitse-eesmärkide saavutamiseks.

Loodusdirektiivi artikkel 6 lõige 1 kohustab liikmesriike kehtestama erikaitsealade suhtes meetmed, mis vastavad aladel esinevate metsaelupaikade ökoloogilistele vajadustele. Sama direktiivi artikkel 6 lõige 2 kohustab vältima elupaikade halvenemist ja oluliste liikide häirimist. Euroopa Komisjoni Natura 2000 alade kaitsekorralduse juhendi² järgi tuleb elupaikade halvenemisena käsitleda olukorda, kui väheneb elupaigatüübi pindala sellel alal või kui halvenevad elupaiga kaitsestaatus pikaajaliseks säilimiseks vajalikud funktsioonid ja struktuur võrreldes nende esialgse (Natura võrgustiku liitumise hetke) või taastatud seisundiga. LKS § 69 kohaselt korraldatakse Natura 2000 alade kaitset siseriiklike kaitstavate loodusobjektide kaudu, ehk eespoolviidatud erinõuded tuleb tagada, rakendades nende alade kaitsekorda. Seal hulgas tuleb neid arvesse võtta metsateatiste menetlemisel.

Metsaelupaikade seisund ei ole loodusdirektiivi rakendamise aruande³ järgi valdavas osas soodne. See viitab sellele, et metsaelupaikade pindala ja või seisund on võrreldes esialgse seisundiga vähenenud. Seega vältimaks elupaikade seisundi jätkuvat halvenemist, tuleb tagada, et ühegi hetkel teadaoleva elupaiga pindala ja seisund selleks moodustatud erikaitsealadel ei väheneks.

3.3.1.2. Kavandatava tegevuse mõju prognoosimine Natura 2000 alale

Kavandatud raieala eraldisel 9 piirneb Tõstamaa loodusala ja Pärnu lahe linnualaga ning Tõstamaa maastikukaitseala Kavaru-Perni piiranguvööndiga ning eraldis 16 asub Tõstamaa loodusala ja Pärnu lahe linnualal ning Tõstamaa maastikukaitseala Kavaru-Perni piiranguvööndis. Kavandatud raie eraldisel 9 asub EELIS-e andmetel II kaitsekategooria emaputke (*Angelica palustris*) piiritletud elupaiga mõjualas (kuni 30 meetrit) ning eraldis 16 piirneb emaputke piiritletud elupaigaga. Emaputk on Tõstamaa maastikukaitseala ja Tõstamaa loodusala kaitse-eesmärgiks. Eraldise 16 mõjualas (kuni 30 meetrit) asub EELIS-e andmetel I kaitsekategooria linnuliigi niidurüdi (*Calidris alpina schinzii*) piiritletud elupaik. Niidurüdi on Pärnu lahe linnuala kaitse-eesmärgiks.

Puistu raiumine kavandatud raiealadel ei mõjuta elupaikasid negatiivselt kaugemal kui 30m⁴.

Metsa kokkuveoteede, laoplatsti, raielankide raidmetest puhastamise viisid ja kord on kehtestatud keskkonnaministri määrusega „Metsa majandamise eeskiri“.

Kuna kavandatud raiealade mõjualas ja raiealadel ei asu lisaks eelpool käsitletule muid Pärnu lahe linnuala ja Tõstamaa loodusala ning Tõstamaa maastikukaitseala kaitse-eesmärkideks olevaid loodusdirektiivi elupaiku ega liikide elupaiku, siis kavandatud raietegevus linnu- ja loodusala kaitse-eesmärke ei kahjusta. Kavandatavad raided ei mõjuta ebasoodsalt eelpool nimetatud alade kaitse-eesmärke ega terviklikkust.

²Natura 2000 alade kaitsekorraldus. Elupaikade direktiivi 92/43/EMÜ artikli 6 sätteid (2019/C 33/01)lk 21-22.)

[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0125\(07\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0125(07)&from=EN)

³ Loodusdirektiivi rakendamise aruanne. Allikas:

http://cdr.eionet.europa.eu/Converters/run_conversion?file=ee/eu/art17/envxtxasa/EE_habitats_reports-20190725-083848.xml&conv=589&source=remote

⁴ Runnel, K. 2021. RMK rakendusuuring „Kaitstavate metsafragmentide eesmärgipärasuse suurendamine“

3.3.1.3 Mõju kaitstavale loodusobjektile

Veerraie ja aegjärgne raie on kavandatud Tõstamaa maastikukaitseala Kavaru-Perni piiranguvööndis. Mõju maastikukaitseala kaitse-eesmärkidele, mis kattuvad Tõstamaa loodusala ja Pärnu lahe linnuala kaitse-eesmärkidega, on käsitletud p 3.3.1.2.

Eraldise 9 mõjualas (kuni 30 meetrit) ning eraldisega 16 piirneval alal on EELIS-e andmetel ka III kaitsekategooria liikide hall käpp (*Orchis militaris*) ja kahkjaspunane sõrmkäpp (*Dactylorhiza incarnata*) piiritletud elupaigad, ent tegemist ei ole loodusala, linnuala, ega maastikukaitseala kaitse-eesmärgiks olevate liikidega.

3.3.2. Kavandatavate tegevuste koosmõju muude asjakohaste toimuvate või mõjualas planeeritavate tegevustega

Raied on kooskõlas üldplaneeringuga, kaitsekorralduskavaga ja looduskaitse-, vee- ja metsaseadusega, ja eelduslikult olulist mõju ei ole.

3.3.3. Ebasoodsa mõju tõhusa ennetamise, vältimise, vähendamise ja leevendamise võimalused

Antud raiete puhul on asjakohased alljärgnevad üldreeglid:

Suuremate pinnasekahjustusteta on võimalik raietöid (sh puidu kokkuvedu) teha külmunud või kuivalt pinnaselt.

Looduskaitseaduse § 55-st tulenevalt on raiete tegemisel tingimuseks ajaline piirang teostada tööd väljaspool lindude pesitsusaega.

Töökohas peab olema varustus reostuse eemaldamiseks.

3.4. Eelhindangu järeldus

Kavandatud veerraiel ja aegjärksel raiel pole olulist mõju välisõhu kvaliteedile, maavaradele (maardlad), pinnasele, põhja- ja pinnaveele, kaitstavatele loodusobjektidele ega kultuuripärandile ning tegevus ei kahjusta inimeste tervist, heaolu ega vara. Mõjud Natura 2000 võrgustiku aladele on välistatud, rakendades projekti osana Looduskaitseaduse § 55 lg-st 6 tulenevaid tööde tegemisel kohustuseks võetud meetmeid. Keskkonnamõju hindamise algatamine ei ole vajalik, sest:

1. On välistatud, et tegevused avaldavad ebasoodsat mõju Tõstamaa loodusala ja Pärnu lahe linnuala, mis kuuluvad Natura 2000 alade võrgustikku, kaitse-eesmärkidele ja alade terviklikkusele.
2. Kavandatavate tegevustega ei kaasne olulist negatiivset keskkonnamõju veele ega välisõhule, samuti ei ületata piirmäärasid müra ja õhu saastatuse osas, vibratsioon eeldatavalt puudub. Tegevustega ei kaasne koosmõju teiste tegevustega.
3. Kavandatavate tegevustega ei kaasne mõju inimeste tervisele, heaolule ja varale, samuti avariilukordi või suurõnnetusi.
4. Tööde tegemisel keskkonnakaitsenõuetele vastavalt on avariilukordade esinemine vähetõenäoline.

4. ÄRAKUULAMINE

Asjaomased asutused on loetletud KeHJS §-s 2³. Keskkonnamõju eelhindamise otsus avalikustatakse 14 päeva jooksul otsuse tegemisest väljaandes Ametlikud Teadaanded (AT).

Eelhinnangu koostaja:

Tuuli Oja
metsahoiu vanemspetsialist
metsaosakond